

Hodnocení diplomové práce

Jméno oponenta: RNDr. Petr Voříšek, Dr.

datum 31.8.2015

jméno příjmení název práce	Bc. Jana Říhová Dlouhodobé trendy početnosti ptáků v Evropě a v Severní Americe: srovnání hlavních environmentálních determinant	
kritérium	zdůvodnění (stávající text slouží jako návod přepište jej vlastním hodnocením)	známka
<u>Typ cíle a název DP</u>	<i>Hodnocená diplomová práce je metaanalýza vycházející z publikovaných studií na téma populační trendy ptáků a jejich vysvětlení. Téma je aktuální a přestože se mu věnuje velké množství prací a shrnujících studií, podobná metaanalýza dosud chybí. Použitý přístup je relevantní pro hledání odpovědi na otázku, jaké jsou hlavní environmentální faktory ovlivňující populační trendy ptáků a jak se projevují vlastnosti druhů. Alternativou k metaanalýze by bylo přímé statistické zpracování dat z monitoringu ptáků. To je však podstatně náročnější a pravděpodobně přesahuje možnosti diplomové práce. Metaanalýza má však v tomto případě i svá omezení: geografický bias (např. studie nalezené prostřednictvím Web of Knowledge pravděpodobně pocházejí většinou ze západní Evropy a méně z Evropy východní) a rozdílná časová období z nichž pocházejí zpracovávané údaje.</i>	
<u>Vlastní přínos a náročnost</u>	<i>Nalézt odpověď na otázky o hlavních faktorech ovlivňujících populační trendy ptáků v Evropě a severní Americe je dosti ambiciózní a použití metaanalýzy je svým způsobem originální přístup. Z toho hlediska je nutno práci hodnotit velmi kladně. Vlastní přínos autorky ovšem jen na základě textu práce těžko hodnotit. V tomto případě je podstatně důležitější hodnocení vedoucího práce, který může lépe posoudit, jak samostatně autorka pracovala.</i>	
<u>Otázky a hypotézy</u>	<i>Zdůvodnění a formulace jednotlivých pracovních hypotéz jsou mnohdy zmatené, nesrozumitelné a nepřesvědčivé (např. vliv habitatu či potravní specializace). Postrádám také zdůvodnění, proč je vůbec zpracovávané téma zajímavé a proč stojí zato se jím zabývat. Celá kapitola Úvod působí zmateně a nedotaženě.</i>	
<u>Design metody a data</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Způsob sběru údajů resp. výběr prací pro metaanalýzu odpovídá standardům používaným pro tento typ analýzy. Množství a kvalita dat (publikovaných prací) diktuje i to, jakým způsobem byla data dále zpracována. Např. nebylo možné pracovat s podrobnějším členěním druhů podle potravní specializace, neboť pro to v publikovaných studiích není dost údajů. Ze seznamu studií použitých pro metaanalýzu je vidět, že v Evropě převažují studie ze západní Evropy, zejména ty britské. Odráží to intenzitu a kvalitu bádání na populačních trendech ptáků, ale také to představuje riziko, že výsledky metaanalýzy nejsou reprezentativní (viz též výše). Lepšímu zastoupení dat z dalších regionů Evropy by možná pomohlo, kdyby se autorka pokusila dohledat i práce publikované v méně mezinárodně známých časopisech či sbornících z konferencí, zejména z konferencí EBCC. • Autorka pracuje se zařazením zemí do regionů. Nenašel jsem však nikde vymezení, které země a proč jsou zařazeny do daného regionu. • Druhy jsou charakterizovány hnízdním prostředím (habitatem). V práci však není uvedeno, zda se tím míní pouze prostředí, kde daný druh hnízdí, nebo i prostředí, na němž je druh v době hnízdění jinak závislý (např. potravní stanoviště). To může mít významné důsledky pro klasifikaci druhů podle prostředí a následně i na výsledky. 	
<u>Zpracování dat</u>	<i>Použité metody vyhodnocení dat mi připadají vhodné a správné, nutno však poznamenat, že moje vlastní statistické znalosti mi neumožňují detailní a kritičtější hodnocení.</i>	

<u>Presentace dat</u>	<i>Prezentace výsledků v tabulkách a grafech je úsporná a odpovídající. V některých částech by naopak mohly být výsledky podrobněji popsány.</i>	
<u>Interpretace dat</u>	<p><i>Hlavní výsledky práce a jejich interpretace jsou správné. Nicméně v práci lze nalézt řadu míst, kde interpretace výsledků, pochopení dosud známých poznatků a zasazení vlastních výsledků do kontextu, pokulhává. Zde uvádím některé problematické body:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Autorka dosti nekriticky používá slovo prokázané. Je třeba si však uvědomit, že pracujeme s korelačními studiemi, které jsou sice ve svém celku přesvědčivé, nicméně brát je automaticky za důkaz kauzální souvislosti není správné.</i> • <i>Některé pasáže v Diskusi jsou nesrozumitelné nebo si vzájemně odporují.</i> • <i>Jak autorka správně poznamenává, rozporné výsledky týkající se vlivu potravní specializace druhu mohou být ovlivněny tím, že publikované studie nepracují s dostatečně podrobným členěním potravní specializace. Už ovšem pomíjí to, že potravní specializaci je třeba klasifikovat i podle kontextu – mnoho ptačích druhů se v průběhu roku a životního cyklu živí různou potravou a najít např. čistě herbivorní druh mezi je mezi evropskými ptáky docela obtížné.</i> • <i>Není mi zcela jasné, proč byla proměnná „mezník“, která se týká změn v krajině následujících po politických změnách v bývalém východním bloku, použita ve vyhodnocení paušálně pro všechny regiony včetně zbytku Evropy a severní Ameriky.</i> • <i>Vymezení tematu a pracovních hypotéz v úvodu se týká obecně všech ptačích druhů, odpovídají tomu i některé citace prací, na něž se autorka odkazuje. Ve vlastní metaanalýze však autorka pracuje s daty pocházejícími ze studií založených na generických programech sčítání ptáků. Tyto programy ze své podstaty poskytují data jen k některým druhům, obvykle k těm běžným. Proto jsou také obvykle zahrnovány pod označení monitoring běžných druhů ptáků. Znamená to však, že zpracovávaná data nepokrývají údaje o druhích vzácnějších a méně početných, v mnoha případech i více specializovaných. To není principiálně na závadu, avšak mělo by to být zohledněno v diskusi.</i> • <i>Interpretace výsledků ve vztahu k zemědělství je příliš zjednodušená a zavádějící. Trendy ptáků otevřených habitatů by si zasloužily podrobnější a lépe strukturovanou diskusi.</i> 	
<u>Literatura</u>	<i>Až na výjimky neopomenula autorka žádnou z podstatných a důležitých prací publikovaných k tematu. V tomto ohledu hodnotím práci kladně. Bohužel autorka na více místech práce pro podporu svých tvrzení používá odkazy na práce, které se daným tematem zabývají okrajově nebo vůbec, někdy dokonce s odkazem na příslušný literární zdroj tvrdí to, co v citované práci vůbec není.</i>	
<u>Logika textu a formální úprava</u>	<i>Celkově je text logický a dobře rozvržen, formální úprava je odpovídající tomuto typu práce. Překlepů není mnoho, spíše v míře menší, než se obvykle vyskytuje. V některých případech se autorka dopouští formulačních nepřesností či zjevných formulačních chyb z nepozornosti, na několika místech v textu jsem narazil na pasáže nesrozumitelné. Frekvence výskytu nesrozumitelných a zmatečných formulací jakož i frekvence výskytu překlepů a pravopisných chyb se zvyšuje směrem od úvodu k diskusi a odráží tak zřejmě spěch při dokončování práce.</i>	
výsledná známka	<i>Známku si dovolím navrhnout až podle průběhu obhajoby.</i>	

--	--	--